

Nukentėjusiųjų teisės pagal šalį

Poland

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Apie nusikaltimus pranešama raštu arba žodžiu prokuratūroje arba policijos nuovadoje. Rašytinis pranešimas apie nusikaltimą gali būti įteikiamas asmeniškai arba siunčiamas paštu (arba e. paštu).

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Apie nusikaltimą pranešęs asmuo turėtų būti per šešias savaites informuojamas, kad yra pradėtas tyrimas. Jeigu asmuo tokio pranešimo negauna, jis gali pateikti skundą vyriausiajam prokurorui.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokios taikomos sąlygos?

Per parengiamąjį ir teismo procesą nukentėjusiesiems gali padėti profesionalus atstovas – advokatas arba teisininkas. Nukentėjusieji savo atstovą gali paskirti patys arba, jeigu dėl savo finansinės padėties jie neišgali to padaryti, jie gali prašyti teismo skirti atstovą. Tuo tikslu nukentėjusysis teismui arba prokurorui turėtų pateikti raštą, kuriuo įrodoma, kad jis pats neišgali sumokėti atstovo užmokesčio.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokios taikomos sąlygos?

Jeigu nukentėjusysis į procesą atvyko tik kaip liudytojas, jis turi teisę į kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų ar prarastų pajamų kompensavimą. Jeigu nukentėjusysis veikia kaip papildomas kaltintojas arba privatus kaltintojas, jis turi teisę reikalauti, kad jam būtų atlygintos pagrįstos išlaidos, įskaitant išlaidas, susijusias su atstovo paskyrimu.

Siekiant gauti išlaidų atlyginimą, turi būti pateiktas prašymas ir, jeigu įmanoma, dokumentai, kuriais patvirtinamos patirtos išlaidos.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Nukentėjusieji gali apskųsti sprendimus atmesti prašymą vykdyti parengiamąjį procesą ir sprendimus nutraukti parengiamąjį procesą. Informacija, kaip apskųsti tuos sprendimus, pateikiama kartu su jais.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Nukentėjusieji parengiamajame procese dalyvauja kaip šalis, neprivalanti pateikti specialaus pareiškimo.

Baudžiamojo persekiojimo procese nukentėjusieji gali veikti kaip šalis (papildomas kaltintojas), jeigu jie pateikia pareiškimą, kad ketina tai daryti.

Privataus kaltinimo byloje nukentėjusysis yra privatus kaltintojas.

Koks yra mano oficialus statusas teisningumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar aš esu ar galiu pasirinkti aukos, liudytojo, civilinės šalies arba privataus kaltintojo statusą?

Nukentėjusieji yra nuo nusikaltimo nukentėję asmenys.

Nukentėjusysis pagal įstatymą yra parengiamojo proceso šalis.

Baudžiamojo persekiojimo procese nukentėjusieji gali veikti kaip šalis, jeigu jie nusprendžia tai daryti – šiuo atveju jie veikia kaip papildomi kaltintojai.

Privataus kaltinimo byloje nukentėjusieji veikia kaip privatūs kaltintojai.

Neatsižvelgiant į tai, ar nukentėjusieji veikia kaip šalis, jie praktiškai visada apklausiami kaip liudytojai.

Šiuo metu nukentėjusieji pagal baudžiamąjį procesą negali būti civiline šalimi.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Net jeigu nukentėjusieji teisme neveikia kaip šalis, jie gali dalyvauti teismo procese, kuris yra svarbus jų interesams apsaugoti. Nukentėjusieji gali dalyvauti teismo nagrinėjimo procese ir posėdyje dėl proceso sąlyginio nutraukimo, nuteisimo be teismo nagrinėjimo ir proceso nutraukimo remiantis kaltinamojo psichikos liga arba tais atvejais, kai taikomos apsaugos priemonės, nes kaltinamasis serga psichikos liga. Teismo nagrinėjimo metu nukentėjusysis gali pareikšti prieštaravimą kaltinamojo prašymui nuteisti jį nerenkant įrodymų ir gali prašyti, kad kaltinamajam būtų nurodyta atitaisyti žalą arba sumokėti kompensaciją.

Jeigu baudžiamasis procesas sąlyginai nutraukiamas, nukentėjusysis gali prašyti, kad jis būtų atnaujintas.

Nusprendęs tapti proceso šalimi, nukentėjusysis gali imtis tam tikrų procesinių priemonių: teikti prašymus surinkti įrodymus, pateikti klausimus liudytojams ir ekspertams, pristatyti savo poziciją, pvz., nurodyti, kokio sprendimo tikisi iš teismo. Jis gali apskųsti teismo nutartį.

Liudytojais šaukiami nukentėjusieji turi atvykti į teismą ir duoti parodymus. Už neatvykimą be pateisinamos priežasties baudžiama.

Ar teismo nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą ar pateikti liudijimą? Kokios taikomos sąlygos?

Nukentėjusieji gali teikti prašymus surinkti įrodymus, jeigu jie veikia kaip papildomi arba privatūs kaltintojai.

Kokią informaciją gausiu teismo nagrinėjimo metu?

Iki pirmojo posėdžio nukentėjusieji raštu informuojami apie jų, kaip parengiamojo proceso šalies, statusą ir jų teises šioje padėtyje.

Nukentėjusieji raštu informuojami apie teismui perduotą kaltinamąjį išvadą ir apie teismo apklausų ar posėdžių, kuriuose jie gali dalyvauti, datas ir vietą.

Jeigu teismas nurodo atlyginti žalą, jis įteikia nutarties kopiją nukentėjusiajam.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Parengiamojo proceso metu nukentėjusieji, gavę procesą vykdančios valdžios institucijos sutikimą, gali susipažinti su bylos medžiaga.

Teismo proceso metu nukentėjusieji gali susipažinti su bylos medžiaga, jeigu jie veikia kaip privatūs kaltintojai arba papildomi kaltintojai. Jeigu nukentėjusysis tos funkcijos neatlieka, galimybė susipažinti su bylos medžiaga suteikiama teismo pirmininko sutikimu.

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.